

MAGYARORSZÁG KORMÁNYA

T/10877. számú

törvényjavaslat

**az Európa Tanács tagállamai között a személyek szabad mozgásának
szabályairól szóló, 1957. december 13-án, Párizsban aláírt Európai
Megállapodás kihirdetéséről**

Előadó:

**Dr. Pintér Sándor
belügyminiszter**

Budapest, 2013. április

2013. évi ... törvény

az Európa Tanács tagállamai között a személyek szabad mozgásának szabályairól szóló, 1957. december 13-án, Párizsban aláírt Európai Megállapodás kihirdetéséről

1. §

Az Országgyűlés felhatalmazást ad az Európa Tanács tagállamai között a személyek szabad mozgásának szabályairól szóló, 1957. december 13-án, Párizsban aláírt Európai Megállapodás (a továbbiakban: Megállapodás) kötelező hatályának elismerésére.

2. §

Az Országgyűlés a Megállapodást e törvénnyel kihirdeti.

3. §

A Megállapodás hiteles angol nyelvű szövege és hivatalos magyar nyelvű fordítása a következő:

„European Agreement on Regulations governing the Movement of Persons between Member States of the Council of Europe

The governments signatory hereto, being members of the Council of Europe,
Desirous of facilitating personal travel between their countries,
Have agreed as follows:

Article 1

- 1 Nationals of the Contracting Parties, whatever their country of residence, may enter or leave the territory of another Party by all frontiers on presentation of one of the documents listed in the appendix to this Agreement, which is an integral part thereof.
- 2 The facilities mentioned in paragraph 1 above shall be available only for visits of not more than three months' duration.
- 3 Valid passports and visas may be required for all visits of more than three months' duration or whenever the territory of another Party is entered for the purpose of pursuing a gainful activity.
- 4 For the purposes of this Agreement, the term “territory” of a Contracting Party shall have the meaning assigned to it by such a Party in a declaration addressed to the Secretary General of the Council of Europe for communication to all other Contracting Parties.

Article 2

To the extent that one or more Contracting Parties deem necessary, the frontier shall be crossed only at authorised points.

Article 3

The foregoing provisions shall in no way prejudice the laws and regulations governing visits by aliens to the territory of any Contracting Party.

Article 4

This Agreement shall not prejudice the provisions of any domestic law and bilateral or multilateral treaties, conventions or agreements now in force or which may hereafter enter into force, whereby more favourable terms are applied to the nationals of other Contracting Parties in respect of the crossing of frontiers.

Article 5

Each Contracting Party shall allow the holder of any of the documents mentioned in the list drawn up by it and embodied in the appendix to this Agreement to re-enter its territory without formality even if his nationality is under dispute.

Article 6

Each Contracting Party reserves the right to forbid nationals of another Party whom it considers undesirable to enter or stay in its territory.

Article 7

Each Contracting Party reserves the option, on grounds relating to *ordre public*, security or public health, to delay the entry into force of this Agreement or order the temporary suspension thereof in respect of all or some of the other Parties, except insofar as the provisions of Article 5 are concerned. This measure shall immediately be notified to the Secretary General of the Council of Europe, who shall inform the other Parties. The same procedure shall apply as soon as this measure ceases to be operative.

A Contracting Party which avails itself of either of the options mentioned in the preceding paragraph may not claim the application of this Agreement by another Party save insofar as it also applies it in respect of that Party.

Article 8

This Agreement shall be open to the signature of the members of the Council of Europe, who may become Parties to it either by:

- a signature without reservation in respect of ratification;
- b signature with reservation in respect of ratification followed by ratification.

Instruments of ratification shall be deposited with the Secretary General of the Council of Europe.

Article 9

This Agreement shall enter into force on the first day of the month following the date on which three members of the Council shall, in accordance with Article 8, have signed the Agreement without reservation in respect of ratification or shall have ratified it.

In the case of any member who shall subsequently sign the Agreement without reservation in respect of ratification or shall ratify it, the Agreement shall enter into force on the first day of the month following such signature or the deposit of the instrument of ratification.

Article 10

After entry into force of this Agreement, the Committee of Ministers of the Council of Europe may invite any non-member State to accede to it. Such accession shall take effect on the first day of the month following the deposit of the instrument of accession with the Secretary General of the Council of Europe.

Article 11

Any government wishing to sign or accede to this Agreement which has not yet drawn up its list of the documents mentioned in Article 1, paragraph 1, and appearing in the appendix, shall submit a list of such documents to the Contracting Parties through the Secretary General of the Council of Europe. This list shall be considered to be approved by all the Contracting Parties and shall be added to the appendix to this Agreement if no objection is raised within two months of its transmission by the Secretary General.

The same procedure shall apply if a signatory government wishes to alter the list of documents drawn up by it and embodied in the appendix.

Article 12

The Secretary General of the Council of Europe shall notify members of the Council and acceding States:

- a of the date of entry into force of this Agreement and the names of any members who have signed without reservation in respect of ratification or who have ratified it;
- b of the deposit of any instrument of accession in accordance with Article 10;
- c of any notification received in accordance with Article 13 and of its effective date.

Article 13

Any Contracting Party may terminate its own application of the Agreement by giving three months' notice to that effect to the Secretary General of the Council of Europe.

In witness whereof the undersigned, being duly authorised thereto, have signed this Agreement.

Done at Paris, this 13th day of December 1957, in English and French, both texts being equally authentic, in a single copy which shall remain deposited in the archives of the Council of Europe. The Secretary General of the Council of Europe shall transmit certified copies to the signatory governments.

Appendix

(in force since 20 December 2007 – Last amendment : Germany)

Austria

- Valid passport or expired within the last five years
- Official identity card.

Belgium

- Belgian passport, valid or expired within the last 5 years
- Official identity card
- Official identity card issued to a Belgian national, having the force of an immatriculation certificate, by a Belgian diplomatic or consular agent abroad
- Identity certificate with photograph issued by a Belgian Local Authority to a child under 12 years of age
- Identity paper without photograph issued by a Belgian Local Authority to a child under 12 years of age. This document will only be accepted in the case of children travelling with their parents
- Valid alien's identity card, issued by the competent authorities of the country of residence, for Belgians lawfully residing in France, Luxembourg and Switzerland, and stating that the bearer is of Belgian nationality
- Provisional identity card.

France

- French passport, valid or expired within the last five years (a new model has been circulated since 28 April 1999; the previous model, delivered under certain conditions, remains valid)
- Valid French identity card
- French identity card valid for three months
- Valid alien's identity card, issued by the competent authority in the country of residence, for French nationals lawfully residing in Belgium, Luxembourg and Switzerland; the card must indicate the holder's nationality.

Federal Republic of Germany

- Passport, provisional passport, child's passport or child's travel certificate of the Federal Republic of Germany, valid or expired within the last year
- Official identity card of the Federal Republic of Germany, valid or expired within the last year
- Valid provisional identity card of the Federal Republic of Germany.

Greece

- Valid Greek passport
- Personal identity card.

Italy

- Valid passport of the Italian Republic
- Official identity card of the Italian Republic
- For children: birth certificate with photograph, stamped by the police
- Personal identity card issued to State officials.

Liechtenstein

- the national passport of the Principality of Liechtenstein
- the identity card of the Principality of Liechtenstein .

Luxembourg

- Luxembourg passport, valid or expired within the last 5 years
- Official identity card
- Identity and travel papers issued to a child of under 15 years of age by a Luxembourg local authority
- Valid alien's identity card, issued by the competent authorities of the country of residence, for nationals of Luxembourg residing in Belgium, France, Switzerland and Liechtenstein, stating that the holder is of Luxembourg nationality.

Malta

- Valid national passport
- Valid official Identity card.

Netherlands

- National passport,
- Dutch identity card,
- Business passport,
- Diplomatic passport,
- Official passport,
- Laissez-passer,
- Provisional passport.

Portugal

- Valid passport or expired within the last five years
- Valid national identity card,
- Valid collective identity and travel certificate.

Slovenia

- Valid ordinary passport,
- Valid diplomatic passport,
- Valid service passport,
- Valid emergency passport.

(Note by the Secretariat: the Slovene valid emergency passport has been accepted by Belgium, Luxembourg, the Netherlands and Spain under the condition that its use is limited to return to Slovenia.)

Spain

- Passport, valid or expired within the last five years
- Valid national identity card
- For persons under 18 years of age, valid national identity card together with an authorisation given by the person exercising parental authority after appearing before a central police station, magistrate, notary, mayor or commanding officer of a station of the Civil Guard (*Garde Civile*).

Switzerland

- Swiss passport, valid or expired within the last five years
- Valid Swiss identity card issued by a cantonal or local authority
- For children under 15 years of age who have no passport or identity card, a laissez-passer issued by the cantonal authority.

Turkey

- Valid national passport
- Travel certificate (for only one trip to return to Turkey).

Ukraine

- Passport of citizen of Ukraine for travel abroad
- Diplomatic passport
- Service passport
- Child travel document
- Seaman's identity document (subject to provision of shipboard list or abstract of it)
- Certificate of aircraft crew member (subject to provision of record in flight list)
- Identity document for the return to Ukraine (only for the return to Ukraine)."

„Az Európa Tanács tagállamai között a személyek szabad mozgásának szabályairól szóló Európai Megállapodás

Az aláíró kormányok, az Európa Tanács tagjai, államaik között a személyek mozgásának megkönnyítésének szándékával,

az alábbiakban állapodtak meg:

1. Cikk

(1) A Szerződő Felek állampolgárai – tartózkodási helyüktől függetlenül – a jelen Megállapodás elválaszthatatlan részét képező Függelékben felsorolt okmányok egyikének a birtokában bármely határon keresztül beléphetnek egy másik Szerződő Fél területére és elhagyhatják azt.

(2) Az (1) bekezdésben foglaltak kizárólag a három hónapot meg nem haladó tartózkodás esetén alkalmazandóak.

(3) A három hónapot meghaladó időtartamú tartózkodáshoz, valamint egy másik Szerződő Fél területére jövedelemszerző tevékenység folytatása céljából történő belépéshez érvényes útlevél és vízum követelhető meg.

(4) Jelen Megállapodás alkalmazásában valamely Szerződő Fél „területe” kifejezés abban az értelemben alkalmazandó, ahogy azt az érintett Fél a többi Szerződő Fél értesítése céljából az Európa Tanács Főtitkárához címzett nyilatkozatában meghatározta.

2. Cikk

Amennyiben azt egy vagy több Szerződő Fél szükségesnek tartja, az államhatár csak arra kijelölt pontokon léphető át.

3. Cikk

Az előző cikkekben foglalt rendelkezések nem érintik a Szerződő Feleknek a külföldiek tartózkodását szabályozó törvényeit és rendeleteit.

4. Cikk

Jelen Megállapodás nem sérti azokat a belső jogi előírásokat, továbbá azokat a hatályos, illetve a jövőben hatályba lépő két- vagy többoldalú nemzetközi szerződéseket, egyezményeket és megállapodásokat, amelyek valamely Szerződő Fél állampolgáira nézve előnyösebb rendelkezéseket állapítanak meg a határátlépés tekintetében.

5. Cikk

Mindegyik Szerződő Fél lehetővé teszi, hogy az általa összeállított listán szereplő és a jelen Megállapodás Függelékében foglalt bármely okmány birtokosa minden eljárás nélkül visszatérhessen területére, még akkor is, ha állampolgársága vitás.

6. Cikk

Mindegyik Szerződő Fél fenntartja magának a jogot arra, hogy egy másik Szerződő Fél nem kívánatosnak tartott állampolgárainak saját területére történő beutazását és tartózkodását megtiltsa.

7. Cikk

Mindegyik Szerződő Fél fenntartja annak a lehetőségét, hogy – az 5. Cikkben foglalt rendelkezések kivételével – az összes többi Szerződő Fél, illetőleg valamelyikük vonatkozásában közrendi, közbiztonsági vagy közegészségügyi okokból elhalassza jelen Megállapodás hatálybalépését vagy elrendelje a Megállapodás alkalmazása időleges felfüggesztését. Erről az intézkedésről az Európa Tanács Főtitkárát haladéktalanul értesíteni kell, aki minderről tájékoztatja a többi Felet. Ugyanez az eljárás alkalmazandó a fenti intézkedés visszavonásának esetére.

Amennyiben a Szerződő Fél a fenti bekezdésben foglaltak szerint jár el, csak akkor alkalmazhatja a jelen Megállapodást a másik Szerződő Félre, ha a másik Szerződő Fél is alkalmazza azt a Szerződő Féllel szemben.

8. Cikk

Jelen Megállapodáshoz aláírásukkal csatlakozhatnak az Európa Tanács azon tagállamai, amelyek

- a) megerősítés fenntartása nélkül aláírják, vagy
- b) a megerősítés fenntartásával történő aláírás esetén ezt követően megerősítik.

A megerősítésről szóló okiratokat az Európa Tanács Főtitkáránál kell letétbe helyezni.

9. Cikk

Jelen Megállapodás azt a napot követő hónap első napján lép hatályba, amelyen a Tanács három tagállama – a 8. Cikkkel összhangban – megerősítés fenntartása nélkül aláírta vagy megerősítette a Megállapodást.

Amennyiben egy tagállam ezt követően írja alá megerősítés fenntartása nélkül a Megállapodást vagy erősíti meg azt, a Megállapodás az ő vonatkozásában az aláírás vagy a megerősítő okirat letétbe helyezésének napját követő hónap első napján lép hatályba.

10. Cikk

Jelen Megállapodás hatálybalépését követően az Európa Tanács Miniszteri Bizottsága bármely olyan államot meghívhat a Megállapodáshoz való csatlakozásra, amely nem tagja az

Európa Tanácsnak. E csatlakozás a csatlakozási okiratnak az Európa Tanács Főtitkáránál történő elhelyezését követő hónap első napjától kezdve hatályos.

11. Cikk

Bármely, a jelen Megállapodást aláírni vagy ahhoz csatlakozni kívánó kormány, amely még nem készített listát az 1. Cikk (1) bekezdésében említett és a Függelékben található okmányokról, az Európa Tanács Főtitkárán keresztül elküldi ezen okmányok listáját a Szerződő Feleknek. Ezt a listát akkor kell az összes Szerződő Fél által jóváhagyottnak tekinteni és felvenni a jelen Megállapodás Függelékébe, ha arra a Főtitkár általi továbbítást követő két hónapon belül nem érkezett kifogás.

Ugyanez az eljárás alkalmazandó arra az esetre, ha az aláíró kormány az általa összeállított és a Függelékben foglalt okmánylistát kívánja módosítani.

12. Cikk

Az Európa Tanács Főtitkára a Tanács tagállamait és a csatlakozó államokat értesíti:

- a) jelen Megállapodás hatálybalépésének időpontjáról, illetve a megerősítés fenntartása nélkül aláíró, illetve megerősítő tagállamok nevével;
- b) a 10. Cikkkel összhangban letétbe helyezett valamennyi csatlakozási okiratról;
- c) a 13. Cikkkel összhangban tett valamennyi értesítésről és azok hatályának kezdetéről.

13. Cikk

Jelen Megállapodás alkalmazását három hónapos határidővel bármely Szerződő Fél megszüntetheti az Európa Tanács Főtitkárához intézett értesítéssel.

A fentiek hitelül az alulírott, erre meghatalmazottak a jelen Megállapodást aláírták.

Készült Párizsban, 1957. december 13. napján, angol és francia nyelven, mindkét nyelvű szöveg egyaránt hiteles; egy eredeti példányban, amely az Európa Tanács irattárában marad letétbe helyezve. Az Európa Tanács Főtitkára a hiteles másolatokat megküldi az aláíró kormányoknak.

Függelék

(2007. december 20-tól hatályos változat – legutolsó módosítás: Németország)

Ausztria

- Érvényes vagy öt éven belül lejárt útlevél
- Hivatalos személyazonosító igazolvány

Belgium

- Érvényes vagy öt éven belül lejárt belga útlevél
- Hivatalos személyazonosító igazolvány
- Belga diplomáciai vagy konzuli képviselő által belga állampolgár részére külföldön kiállított hivatalos személyazonosító igazolvány
- 12 év alatti gyermek részére belga önkormányzati hatóság által kiállított, fényképes személyazonosító igazolvány
- 12 év alatti gyermek részére belga önkormányzati hatóság által kiállított, fénykép nélküli személyazonosító okmány. Az okmány csupán a szülőkkel

együtt utazó gyermek esetében fogadható el.

- Franciaországban, Luxemburgban vagy Svájcban törvényesen tartózkodó belga állampolgárok részére a tartózkodási hely országa által – a belga állampolgárság feltüntetésével – kiállított, érvényes külföldiek úti okmánya
- Ideiglenes személyazonosító igazolvány

Franciaország

- Érvényes vagy öt éven belül lejárt francia útlevél (1999. április 28-a óta új típus került bevezetésre, de a korábban kibocsátott útlevél továbbra is érvényes)
- Érvényes francia személyazonosító igazolvány
- Három hónapig érvényes francia személyazonosító igazolvány
- Belgiumban, Luxemburgban vagy Svájcban törvényesen tartózkodó francia állampolgárok részére a tartózkodási hely országa által – a francia állampolgárság feltüntetésével – kiállított, érvényes külföldiek úti okmánya.

Német Szövetségi Köztársaság

- a Német Szövetségi Köztársaság érvényes vagy egy éven belül lejárt útlevéle, ideiglenes útlevéle, gyermek útlevéle vagy gyermek utazási igazolványa
- a Német Szövetségi Köztársaság érvényes vagy egy éven belül lejárt hivatalos személyi igazolványa
- a Német Szövetségi Köztársaság érvényes ideiglenes személyi igazolványa

Görögország

- Érvényes görög útlevél
- Személyazonosító igazolvány.

Olaszország

- az Olasz Köztársaság érvényes útlevéle
- az Olasz Köztársaság hivatalos személyazonosító igazolványa
- Gyermekek számára: fényképpel és rendőrségi pecséttel ellátott születési anyakönyvi kivonat
- Állami hivatalnokok részére kiállított személyazonosító igazolvány

Liechtenstein

- a Liechtensteini Hercegség nemzeti útlevéle
- a Liechtensteini Hercegség személyazonosító igazolványa

Luxemburg

- Érvényes vagy öt éven belül lejárt luxemburgi útlevél
- Hivatalos személyazonosító igazolvány
- Luxemburgi helyhatóság által 15 év alatti gyermek részére kiállított személyazonosító és úti okmány
- Belgiumban, Franciaországban, Svájcban vagy Liechtensteinben törvényesen tartózkodó luxemburgi állampolgárok részére a tartózkodási hely országa által – a luxemburgi állampolgárság feltüntetésével – kiállított, érvényes külföldiek úti okmánya

Málta

- Érvényes nemzeti útlevél
- Érvényes hivatalos személyazonosító igazolvány

Hollandia

- Nemzeti útlevél
- Holland személyazonosító igazolvány
- Üzleti útlevél
- Diplomata útlevél
- Hivatalos útlevél

- Laissez-passer
- Ideiglenes útleve

Portugália

- Érvényes vagy öt éven belül lejárt útleve
- Érvényes nemzeti személyazonosító igazolvány
- Érvényes együttes személyazonosító és utazási igazolvány

Szlovénia

- Érvényes magánútleve
- Érvényes diplomata útleve,
- Érvényes szolgálati útleve,
- Érvényes vészhelyzeti útleve

(a Titkárság megjegyzése: a szlovén vészhelyzeti útlevelet Belgium, Luxemburg, Hollandia és Spanyolország fogadta el azzal a feltétellel, hogy használata csupán a Szlovéniába való hazatérésre korlátozódik.)

Spanyolország

- Érvényes vagy öt éven belül lejárt útleve
- Érvényes nemzeti személyazonosító igazolvány
- 18 év alatti személyek számára kiadott érvényes nemzeti személyazonosító igazolvány a szülő/törvényes képviselő hozzájárulásával együtt, miután az érintett megjelent a központi rendőrkapitányság, vizsgálóbíró, közjegyző, polgármester vagy a Civil Gárda (*Garde Civile*) kirendeltség-parancsnoka előtt

Svájc

- Érvényes vagy öt éven belül lejárt svájci útleve
- Kantoni hatóság vagy helyhatóság által kiállított érvényes svájci személyazonosító igazolvány
- Kantoni hatóság által az útlevelel vagy személyazonosító igazolvánnyal nem rendelkező 15 év alatti gyermek részére kiállított laissez-passer

Törökország

- Érvényes nemzeti útleve
- Utazási igazolvány (Törökországba történő egyszeri visszatérésre)

Ukrajna

- Ukrán állampolgár külföldre utazására szóló útlevele
- Diplomata útleve
- Szolgálati útleve
- Gyermek úti okmánya
- Tengerész igazolvány (hajónapló vagy annak kivonta megléte esetén)
- Repülőgép személyzetének igazolványa (a repülési feladatban meglévő bejegyzés megléte esetén)
- Ukrán hazatérési igazolvány (kizárólag Ukrajnába történő hazatérésre szolgál)

4. §

(1) A Megállapodás 7. cikke alapján Magyarország a Megállapodás kötelező hatályának elismerésekor a Megállapodáshoz nyilatkozatot (a továbbiakban: Első nyilatkozat) tesz.

(2) Az Első nyilatkozat hiteles angol nyelvű szövege és annak hivatalos magyar nyelvű fordítása a következő:

„to Article 7:

In accordance with Article 7 of the Agreement Hungary, on grounds relating to public order (*ordre public*), shall delay the entry into force of the Agreement with respect of Turkey and Ukraine. Application of the Agreement with regard to the above-mentioned States is incompatible with Council Regulation (EC) No. 539/2001 of 15 March 2001 listing the third countries whose nationals must be in possession of visas when crossing the external borders and those whose nationals are exempt from that requirement, the Annex I of which stipulates that Turkey and Ukraine are among those States whose nationals must be in possession of visas when crossing the external borders of the Member States of the European Union.”

„a 7. Cikkhez:

A Megállapodás 7. Cikkében foglaltakkal összhangban a Magyarország – közrendi okokból – elhalasztja a Megállapodás hatályba lépését Törökország és Ukrajna vonatkozásában. A Megállapodás alkalmazása nevezett államokkal ugyanis ellentétes a külső határok átlépésekor vízumkötelezettség alá eső, illetve e kötelezettség alól mentes harmadik országbeli állampolgárok országainak felsorolásáról szóló, 2001. március 15-i 539/2001/EK tanácsi rendelettel, amelynek I. Melléklete értelmében Ukrajna és Törökország olyan harmadik országok, amelyek állampolgárai a tagállamok külső határainak átlépésekor vízumkötelezettség alá esnek.”

(3) A Megállapodás 1. cikk (1) bekezdése alapján Magyarország a Megállapodás kötelező hatályának elismerésekor a Megállapodáshoz nyilatkozatot (a továbbiakban: Második nyilatkozat) tesz.

(4) A Második nyilatkozat hiteles angol nyelvű szövege és annak hivatalos magyar nyelvű fordítása a következő:

“to the Appendix:

The list of documents of Hungary pursuant to Article 1 (1) of the Agreement is the following:

- valid ordinary passport or expired within one year,
- valid temporary ordinary passport,
- valid diplomatic passport,
- valid service passport for foreign service,
- valid service passport,
- valid shipman’s service passport,
- valid identity card or expired within one year.”

„a Függelékhez:

A Magyarországnak a Megállapodás 1. Cikk (1) bekezdése szerinti okmánylistája a következő:

- érvényes vagy egy éven belül lejárt magánútlevel,
- érvényes ideiglenes magánútlevel,
- érvényes diplomata útlevel,
- érvényes külügyi szolgálati útlevel,
- érvényes szolgálati útlevel,
- érvényes hajós szolgálati útlevel,
- érvényes vagy egy éven belül lejárt személyazonosító igazolvány.”

5. §

(1) E törvény – a (2) bekezdésben meghatározott kivétellel – a kihirdetését követő napon lép hatályba.

(2) A 2. §, a 3. §, valamint a 4. § (2) és (4) bekezdése a Megállapodás 9. Cikk (2) bekezdésében meghatározott időpontban lép hatályba.

(3) A Megállapodás, illetve a 2. §, a 3. §, valamint a 4. § (2) és (4) bekezdése hatálybalépésének naptári napját a külpolitikáért felelős miniszter – annak ismertté válását követően – a Magyar Közlönyben haladéktalanul közzétett közleményével állapítja meg.

(4) E törvény végrehajtásához szükséges intézkedésekről az idegenrendészetért és menekültügyért felelős miniszter gondoskodik.

6. §

A külföldre utazásról szóló 1998. évi XII. törvény 1. §-a a következő (4) bekezdéssel egészül ki:

„(4) A magyar állampolgár nemzetközi szerződésben meghatározott országok területére történő beutazáskor a nemzetközi szerződésben meghatározott lejárt érvényességű úti okmánnal vagy lejárt érvényességű személyazonosító igazolvánnyal is gyakorolhatja a külföldre utazás jogát.”

7. §

(1) A szabad mozgás és tartózkodás jogával rendelkező személyek beutazásáról és tartózkodásáról szóló 2007. évi I. törvény (a továbbiakban: Szmvtv.) 3. § (1) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„(1) Az EGT-állampolgár érvényes úti okmánnal vagy személyazonosító igazolvánnyal, továbbá nemzetközi szerződés által meghatározott körben lejárt érvényességű úti okmánnal, lejárt érvényességű személyazonosító igazolvánnyal vagy beutazás céljából elismert egyéb okmánnal jogosult beutazni Magyarországra területére.”

(2) Az Szmvtv. 5. §-a helyébe a következő rendelkezés lép:

„5. § A beutazástól számított három hónapot meg nem haladó tartózkodás joga az EGT-állampolgárt érvényes úti okmány vagy személyazonosító igazolvány, továbbá nemzetközi szerződés által meghatározott körben lejárt érvényességű úti okmány, lejárt érvényességű személyazonosító igazolvány vagy beutazás céljából elismert egyéb okmány; a harmadik ország állampolgárságával rendelkező, jogszerűen beutazó családtagot érvényes úti okmány birtokában megilleti mindaddig, amíg tartózkodása nem jelent indokolatlan terhet Magyarországra szociális ellátórendszerére.”

INDOKOLÁS

**az Európa Tanács tagállamai között a személyek szabad mozgásának szabályairól szóló,
1957. december 13-án, Párizsban aláírt Európai Megállapodás kihirdetéséről szóló
törvényjavaslathoz**

ÁLTALÁNOS INDOKOLÁS

A törvényjavaslat célja, hogy megadja a felhatalmazást Magyarország csatlakozásához az Európa Tanács tagállamai között a személyek szabad mozgásának szabályairól szóló, 1957. december 13-án, Párizsban aláírt Európai Megállapodáshoz,¹ valamint kihirdesse azt. Magyarország az Európai Unióhoz való csatlakozásából kifolyólag – a Megállapodásban részes felek relációjában – a szabad mozgás és tartózkodás jogával rendelkező személyek Magyarország területére történő beutazása válik könnyebbé az arra feljogosító okmányok körének kibővítésével. Másrészt a magyar állampolgárok érintett országokba – a Megállapodásban részes 13 EGT-tagállamba és Svájcba – történő beutazásának könnyítését eredményezi azáltal, hogy a többi szerződő félhez hasonlóan Magyarország is felveszi a kiutazásra és az érintett országokba való beutazásra jogosító okmányok listájára az 1 évnél nem régebben lejárt magánútlevelet, illetve személyazonosító igazolványt.

Az Európai Unióról szóló Szerződés (EUSZ) 3. cikk (2) bekezdése által deklarált, valamint az Európai Unió működéséről szóló szerződés (EUMSZ) 21. cikkében részletesebben is az Unió fundamentumaként megfogalmazott négy alapszabadság egyike a személyek szabad áramlása. A szabad mozgás és tartózkodás joga az '90-es évektől kezdve az Európai Unió Bírósága jogfejlesztő tevékenységének köszönhetően jelentős fejlődésen ment keresztül, amelynek eredményeképpen az uniós polgárok szabad mozgása olyan általános jogosultsággá vált, amely a korábbi gazdasági-munkavállalási dimenzióon messze túlmutat. Ezt a szemléletet tükrözi az Unió polgárainak és családtagjainak a tagállamok területén történő szabad mozgáshoz és tartózkodáshoz való jogáról szóló 2004/38/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv (a továbbiakban: Irányelv), amely felváltotta a korábbi ágazatonkénti, széttagolt szabályozást.

Az Európai Gazdasági Térségről (EGT) szóló Megállapodás (kihirdette: 2006. évi CXXVI. törvény) – amelynek részes felei az uniós tagállamokon kívül Norvégia, Liechtenstein és Izland – értelmében ugyanis az EGT-tagállamok állampolgárait a szabad mozgás és tartózkodás tekintetében ugyanazok a jogok illetik meg, mint az Európai Unió polgárait. Ezen túl a személyek szabad mozgására vonatkozó szabályok jelentős részének kiterjesztése valósult meg Svájc relációjában is az Európai Közösség és annak tagállamai, valamint a Svájci Államszövetség közötti, a személyek szabad mozgásáról szóló, 1999. július 21-én aláírt és 2002. június 1-jén hatályba lépett megállapodás formájában (kihirdette: 2006. évi CXXV. törvény). Összességében tehát 31 ország állampolgárai részesülhetnek a szabad mozgás és tartózkodás joga nyújtotta kedvezményekből.

Az EGT-tagállamok, illetve Svájc állampolgárai érvényes úti okmány vagy személyazonosító igazolvány birtokában, vízummentesen jogosultak az egymás – így a Magyarország – területére történő belépésre és három hónapot meg nem haladó időtartamú tartózkodásra. A

¹ *European Agreement on Regulations governing the Movement of Persons between Member States of the Council of Europe* (CETS No. 25.), hatályba lépett: 1958. január 1.

belső határok ellenőrzésének megszűnésére figyelemmel az uniós jog nem írja elő ezen okmányok felmutatásának a kötelezettségét sem. Az Irányelv értelmében, ha az uniós polgár nem rendelkezik a szükséges úti okmánnyal, beléptetése nem tagadható meg, amennyiben igazolja vagy más módon bizonyítja, hogy rendelkezik a szabad mozgás és tartózkodás jogával [5. cikk (4) bekezdés].

A magyar szabályozás szerint a szabad mozgás és tartózkodás jogával rendelkező személyek beutazásáról és tartózkodásáról szóló 2007. évi I. törvény (a továbbiakban: Szmtv.) lehetővé teszi, hogy az EGT-állampolgár az Szmtv. 3. §-ában foglalt beutazási feltételektől eltérően, más módon bizonyítsa a szabad mozgás és tartózkodás jogának fennállását, így valószínűsítse személyazonosságát, valamint azt, hogy EGT-állampolgár. Ennek egyik eszköze lehet a beutazni kívánó, a szabad mozgás és tartózkodás jogával egyébként rendelkező személy lejárt érvényességű úti okmánya vagy személyazonosító igazolványa. Az 1957-ben aláírt, az Európa Tanács tagállamai között a személyek szabad mozgásának szabályairól szóló Európai Megállapodás (a továbbiakban: Megállapodás) lényege, hogy az Európa Tanács (ET) részes tagállamai relációjában – akik jelenleg Törökországtól és Ukrajnától eltekintve egyben EGT-tagállamok is – három hónapot meg nem haladó időtartamra nem csak úti okmánnyal, hanem személyazonosító igazolvánnyal is be lehet utazni, akkor is, ha ez utóbbiak érvényességi ideje bizonyos időn belül már lejárt. A Megállapodás szerint a részes felek eljuttatják a többi állam számára azt a listát, amely a be- és kiutazásra jogosító okmányaikat tartalmazza, amelyet jóvá kell hagyniuk (ehhez a lista ET Főtitkár általi továbbítását követő két hónapos ún. csendes eljárás áll rendelkezésükre).

Jelenleg 13 EGT-tagállam és Svájc biztosítja a bizonyos ideje lejárt úti okmánnyal vagy személyazonosító igazolvánnyal történő beutazást és rövid időtartamú tartózkodást. Lakosságszámra vetítve hozzávetőleg 300 millió EGT-állampolgárt fed le a Megállapodás és biztosít számukra könnyített beutazást és tartózkodást. A Megállapodáshoz való csatlakozással a szabad mozgás és tartózkodás jogának gyakorlásához nyújtunk könnyítést azért, hogy az Irányelv adta keretek között a jogosultság bizonyításának egyik lehetséges eszközeként *expressis verbis*, kötelezően elfogadjuk az EGT-tagállamoknak, illetve Svájcnak a Megállapodás Függlékében felsorolt okmányait. Közülük Ausztria, Belgium, Franciaország, Németország, Luxemburg, Portugália, Spanyolország, valamint Svájc állampolgárai öt évnél nem régebben lejárt (magán) útlevéllel is beutazhatnak majd hazánk területére, továbbá Németország esetében az egy éven belül lejárt személyazonosító igazolványt is elfogadják a felek. Egyes országok esetében (pl. Olaszország) a szüleikkel utazó kiskorúak számára a rendőrség által kiállított utazási dokumentummal (anyakönyvi kivonattal) is biztosított a beutazás a többi részes állam területére.

A Megállapodásnak részese Törökország és Ukrajna is, amelyek harmadik országgént az ún. uniós vízumrendelet (539/2001/EK tanácsi rendelet) I. Melléklete alapján vízumköteles országnak minősülnek. A Megállapodás ugyanakkor lehetővé teszi, hogy bármely szerződő fél a többi részes állam valamelyikének vonatkozásában közrendi, közbiztonsági vagy közegészségügyi okból elhalassza jelen Megállapodás hatálybalépését, illetőleg felfüggeszse annak alkalmazását [7. cikk] (ahogy ezt meg is tették az EGT-tagállamok e fenti két két állam vonatkozásában). Magyarország a csatlakozással együtt nyilatkozatot tesz, amelyben az uniós vízumrendeletre hivatkozással szintén elhalasztja – határozatlan időre – a Megállapodás hatálybalépését Törökország és Ukrajna vonatkozásában.

A Polgári és Politikai Jogok Nemzetközi Egyezségokmányának (kihirdette: 1976. évi 8. törvényerejű rendelet) 12. Cikk (2) bekezdése, illetve regionális szinten az Emberi Jogok Európai Egyezménye Negyedik Kiegészítő Jegyzőkönyvének (kihirdette: 1993. évi XXXI.

törvény) 2. Cikk (2) bekezdése rögzíti: mindenki szabadon elhagyhat minden országot, beleértve saját országát is. Az EUSZ, illetve az EUMSZ – a fentiekben kifejtetteknek megfelelően – szintén alapelveként deklarálja a tagállamok között a személyek szabad mozgását, és az ezt gátló akadályok megszüntetését – amely vonatkozik a magyar állampolgárok más uniós tagállamokba való beutazására is.

R É S Z L E T E S I N D O K O L Á S

Az 1. §-hoz

A Megállapodás tárgykörére tekintettel a nemzetközi szerződésekkel kapcsolatos eljárásról szóló 2005. évi L. törvény (a továbbiakban: Nksztv.) 7. § (1) bekezdés a) pontja, illetve (3) bekezdés b) és c) pontjai alapján az Országgyűlés ad felhatalmazást a Megállapodás kötelező hatályának elismerésére. Jelen § – az Nksztv. 7. § (2) bekezdésében foglaltakkal összhangban – a szerződéskötési eljárás e belső jogi aktusát rögzíti.

A 2. §-hoz

Az Nksztv. által megteremtett ún. egyszerűsített dualista-transzformációs rendszernek megfelelően a kötelező hatály elismerésére adott felhatalmazás a kihirdetéssel egy aktusba olvad össze [Nksztv. 7. § (2) bekezdés, illetve 9. § (1) bekezdés]. Mivel a Megállapodás tárgyából kifolyólag az Országgyűlés a cselekvő belső jogi síkon, a kihirdetés is törvényi formát ölt.

A 3. §-hoz

Az Nksztv. 10. § (1) bekezdés b) pontjának, illetve (2) bekezdésének megfelelően tartalmazza a belső jogba transzformált Megállapodás hiteles angol nyelvű szövegét és annak hivatalos magyar nyelvű fordítását.

A Megállapodás viszonylag rövid, mindössze tizenhárom cikkből és a beutazásra jogosító okmányokat felsoroló Függelékből áll. A Megállapodás 1. Cikke értelmében a szerződő felek állampolgárai – tartózkodási helyüktől függetlenül – a Függelékben felsorolt okmányok egyikének a birtokában minden további engedély beléphetnek egy másik szerződő fél területére és ott három hónapot meg nem haladó időtartamban tartózkodhatnak. Ez a könnyítés nem vonatkozik a három hónapot meghaladó időtartamú tartózkodás, valamint a jövedelemszerző tevékenység folytatása céljából történő beutazásra.

A 2–4. Cikk a részes államok belső jogának alkalmazhatóságáról, illetve a kedvezőbb rendelkezéseket tartalmazó nemzetközi szerződések elsőbbségéről szólnak (kompatibilitási klauzula). A Megállapodás egy általános visszatérési rendelkezést is tartalmaz (5. Cikk), majd a 6. Cikk deklarálja, hogy a Megállapodás által garantált beutazási könnyítések ellenére a részes államok – szuverenitásukból kifolyólag – fenntartják a jogot más részes felek nem kívánatos állampolgárai beléptetésének megtagadására. A 7. Cikk lehetővé teszi, hogy bizonyos részes államok egymás közötti relációjukban elhalasszák a Megállapodás hatálybalépését, illetve meghatározott államokkal szemben annak alkalmazását felfüggeszék (ahogy ezt az EGT-tagállamok meg is tették Törökország és Ukrajna vonatkozásában).

A Megállapodás 8–13. Cikkei a záró rendelkezéseket tartalmazzák (kötelező hatály elismerésének módozatai – aláírás vagy ratifikáció –, hatálybalépés, nem ET-tagállamok csatlakozása, felmondás). Kiemelendő a 11. Cikk, amely a részes féllel való államok által közölt okmánylista elfogadásának eljárását rögzíti. Ezt a listát akkor kell az összes szerződő fél által jóváhagyottnak tekinteni és felvenni a jelen Megállapodás Függelékébe, ha arra az ET Főtitkára általi megkördötetést követő két hónapon belül nem érkezett kifogás.

A Megállapodás 1958. január 1-jén lépett hatályba. Jelenleg 16 részes állama van, s további két állam (Ciprus és Moldova) írta alá, de ratifikációjukra még nem került sor.

A 4. §-hoz

Magyarország által a Megállapodáshoz – annak 1. Cikk (1) bekezdésének és 7. Cikkének megfelelően – fűzött két nyilatkozat szövegét tartalmazzák, illetőleg rendelkeznek belső jogi kihirdetésükről.

Magyarország a csatlakozással egyidejűleg nyilatkozatot tesz, amelyben az ún. uniós vízumrendeletre (539/2001/EK tanácsi rendelet) hivatkozással határozatlan időre elhalasztja a Megállapodás hatálybalépését Törökország és Ukrajna vonatkozásában. Ennek indoka, hogy e két ország az uniós vízumrendelet I. Melléklete alapján vízumköteles orságnak minősül. A másik nyilatkozat a jelenleg hatályos úti okmányok körén túl az 1 éven belül lejárt magánútlevelet és személyazonosító igazolványt is a Megállapodás részes államaiba való beutazásra jogosító okmányként ismeri el (Törökország és Ukrajna kivételével). Az 1 éves időlimit meghúzását az indokolja, hogy a jóhiszemű, külföldre utazni kívánó állampolgároknál is előfordulhat, hogy útleveleük/személyazonosító igazolványuk lejárt. Az egy év pedig olyan ésszerű időtartamnak tekinthető, amelyen belül az új okmány biztosan kiváltható, s addig sem sérül az érintett külföldre utazáshoz való jogának gyakorolhatósága.

Az 5. §-hoz

E szakasz rendelkezik a Megállapodás belső jogi hatálybalépésének napjáról (amely az Nksztv. 10. § (3) bekezdése értelmében egybeesik a nemzetközi jogi hatálybalépés időpontjával). Tekintettel arra, hogy a Megállapodás Magyarország vonatkozásában történő hatálybalépése határozza meg a kihirdető rendelkezések hatálybalépésének napját, s ez az időpont egyelőre még nem ismert – a Megállapodás, illetve az ahhoz fűzött nyilatkozatok hazánk számára a ratifikációs okirat letétbe helyezését követő hónap első napján lépnek hatályba. A hatálybalépés naptári napját a külügyminiszter annak ismertté válását követően a Magyar Közlönyben haladéktalanul közzétett közleményével állapítja meg. A hatálybalépés naptári napját megállapító közleményt a letéteményestől kapott értesítések alapján hivatalból, a szaktárca külön közbenjárása nélkül adja ki a külügyminiszter.

A 6-7. §-hoz

A belső jogszabályok közötti szövegszerű koherencia megteremtése érdekében a Megállapodás kihirdetésével egyidejűleg szükség van a külföldre utazásról szóló 1998. évi XII. törvény (Utv.) tárgyi hatályának módosítására akként, hogy a Magyarország által kiállított, külföldre utazásra jogosító úti okmányok köre alól a törvényben meghatározottakon túl nemzetközi szerződés azoktól eltérően is megállapíthasson magyar állampolgárok által felhasználható úti okmányokat. Ennek érdekében ki kell egészíteni az Utv. 1. §-át egy új (4) bekezdéssel, amely a külföldre utazásra jogosító okmányokról rendelkező általános szabály mellett lehetővé teszi, hogy Magyarország által kiállított, külföldre utazásra jogosító úti

okmányok köre alól a törvényben meghatározottakon túl nemzetközi szerződés azoktól eltérően is megállapítható magyar állampolgárok által felhasználható úti okmányokat.

Ezen túl a szabad mozgás és tartózkodás jogával rendelkező személyek beutazásáról és tartózkodásáról szóló 2007. évi I. törvény módosítása is szükséges. E törvényben kell ugyanis kifejezetten szabályozni, hogy a Megállapodás alapján bizonyos, a szabad mozgás és tartózkodás jogával rendelkező személyek nem érvényes úti okmány, nem érvényes személyazonosító igazolvány vagy egyéb okmány birtokában is jogosultak mind a beutazásra, mind a három hónapot meg nem haladó tartózkodás jogára.